

۱۱/۰۱/۳۱۳۱

۳۱۳۱/۰۱/۳۱۳۱

- ۵ - این اجازتنامه صرفاً جهت استفاده در مقاصد غیر تجاری است.
- ۴ - حق تجارت عتیقات موجود در این اجازتنامه منوط به حفظ آثار ملی مورثه می باشد.
- ۳ - صاحب اجازتنامه باید تمام مقررات مربوط به حفاظت از آثار عتیقات را رعایت نماید.

(مقررات تجارت عتیقات)

UNESCO Cultural Heritage Laws Database
(Copyright and Disclaimer apply)

نظامنامه اصلاح شده اجرای قانون دوازدهم آبانماه ۱۳۰۹ راجع بحفظ آثار عتیقه ایران

تعریف

ماده اول - کلیه آثار صنعتی اقوامی که تا انتهای دوره زنده در خاک ایران زندگانی کرده اند عتیقه نامیده می شود .
عتیقات یا غیر منقول است یا منقول
عتیقات غیر منقول است وقتی که متصل بزمین بوده و یا بزحمت قابل حمل و نقل باشد و منقول است وقتی که غیر منقول نباشد امکان طبیعی از قبیل غارها و پناهگاه های زیر صخور و صخوری که شامل آثار تمدن قدیم است جزء عتیقات غیر منقول محسوب می شود مصالح ساختمان و یا تزیینات متعلقه باینه و امکان طبیعی که از عتیقات غیر منقول می باشد در صورتی که جداگانه پیدا شده و به آسانی قابل حمل و نقل باشد از عتیقات منقول محسوب می شود .

فصل اول - عتیقات غیر منقول

ماده دوم - از کلیه عتیقات غیر منقولی که از لحاظ تاریخ ملی ایران حائز اهمیت میباشد و فعلاً مشخص و معلوم است اداره عتیقات فهرستی تنظیم خواهد کرد و عتیقات غیر منقولی که بتدریج یافت شود و دارای همان اوصاف ملی و تاریخی باشد در این فهرست به ثبت خواهد رسید. فقط عتیقاتی که به این ترتیب ثبت شده باشد آثار ملی غیر منقول محسوب می شود و فهرست آنها موسوم به (فهرست آثار ملی غیر منقول) خواهد بود .

ماده سوم - هر موقع وجود عتیقه که از نظر تاریخ ملی ایران حائز اهمیت در مکانی محرز گردید آن مکان در فهرست آثار ملی غیر منقول ثبت خواهد شد .

ماده چهارم - هر کس دارای عتیقه غیر منقولی باشد که بتوان آن را در عداد آثار ملی در آورد و یا هر گاه کسی از وجود چنین عتیقه با خبر شود باید بصورت اداره عتیقات را بوسیله نزدیکترین نماینده اداره معارف و در صورت نبودن نماینده معارف بوسیله مأمورین مالیه از قضیه مطلع سازند .

اداره عتیقات بعد از تحقیقات راجع به عتیقه مزبور در صورت لزوم ثبت آن را در فهرست آثار ملی پیشنهاد خواهد کرد .

ماده پنجم - ثبت يك عتیقه منقول یا مکانی که شامل يك عتیقه غیر منقول است در فهرست آثار ملی از طرف رئیس اداره عتیقات به وزیر معارف پیشنهاد می شود و وزیر معارف لزوم یا عدم لزوم ثبت را تشخیص داده و در صورت اول دستور آنرا صادر خواهد نمود و لیکن ثبت وقتی قطعی و نتایج آن بملک تعلق خواهد گرفت که ابلاغ رسمی بملک مال شده و اگر مشارالیه اعتراض به ثبت داشته باشد با اعتراض او رسیدگی بعمل آمده باشد ملک مال تا یکماه حق اعتراض خواهد داشت .

ماده ششم - مأمورین اداره عتیقات که موظف به تهیه فهرست آثار ملی هستند بایستی برای هر يك از عتیقات غیر منقول در موقع ثبت دوسیه کاملی از اطلاعاتی که راجع به آن عتیقه در

محل جمع آوری شده است تشکیل دهند. این دوسیه باید شامل کلیه اطلاعات لازمه برای تهیه پیشنهاد ثبت بود. بعلی حتی الامکان دارای نکات ذیل باشد:

- ۱- اسمی که مال غیر منقول در محل به آن اسم معروف است.
 - ۲- اسم حقیقی آن.
 - ۳- موقع صحیح جغرافیائی آن.
 - ۴- اسم بانی و سازنده آن.
 - ۵- تاریخ بناء آن.
 - ۶- نقشه اجمالی آن.
 - ۷- چند قطعه عکس آن.
 - ۸- ذکر موقعیت قانونی آن.
 - ۹- کلیه مشخصات مفیده دیگر که در فوق ذکر نشده و ممکن است موجب ثبت آن گردد و نیز مفید خواهد بود که نکات و اطلاعات ذیل هم ضمیمه دوسیه شود:
- طرح اجمالی که ممکن است بعدها برای ترسیم نقشه‌های تفصیلی و مقاطع و ارتفاعات و شرح ساختمان و تزئینات بناء یا ابنیه مفید باشد نقشه بناء و چند قطعه عکس و در صورت امکان قالب گیری کتیبه‌ها.

ذکر افسانه‌هایی که راجع به عتیقه غیر منقول در محل مشهور است در صورت مرمت بناء تاریخ عملیات و اسم شخص یا اشخاص مرمت کننده و تعیین قسمتهای مرمت شده با چند قطعه عکس و نقشه دال بر آن بالجملة کلیه مدارکی که تحصیل آنها ممکن باشد با توجه به این نکته که هیچگاه نباید مدارکی را که کم اهمیت یا مشوب با فسانه بنظر می آید مورد بی اعتنائی قرار داد.

وقتی که عتیقه غیر منقول جزء آثار ملی قطعاً به ثبت رسیده و دوسیه که برای تهیه پیشنهاد ثبت تنظیم شده است بانضمام حکم وزارتی که راجع به ثبت آن در ضبط آثار ملی محفوظ خواهد شد بعد از ثبت عتیقه و نقل و انتقالات و ترمیمات آنها چنین وسائل محافظی که از طرف اداره عتیقات اتخاذ گردیده بایستی مفصلاً یادداشت و ضمیمه دوسیه شود.

ماده هفتم - اشخاصی که متصرف عتیقه غیر منقول ثبت شده هستند و یا از منافع آن استفاده می کنند حق مالکیت یا حق استفاده خود را حفظ می کنند ولی نباید با اتخاذ وسائلی که دولت برای محافظت عتیقه در نظر می گیرد مخالفت کنند درموردی که اتخاذ این وسائل مستلزم خرجی باشد از مالک هیچ چیز مطالبه نشده و بحق مالکیت او خللی وارد نخواهد شد.

ماده هشتم - اداره عتیقات موظف است عملیاتی را که برای حفاظت آثار ملی لازم و از طرف دولت امر شده است انجام دهد هر گاه بنائی بعنوان آثار ملی ثبت شده و مالک و متصرف آن بخواهد آن را مرمت جزئی یا کلی کند و یا تغییراتی در آن بخرج خود بدهد بایستی قبلاً صورت مسوط عملیات منظوره را تقدیم وزیر معارف نموده و اجازه آن را تحصیل نماید.

وزیر معارف می تواند در صورتی که آن عملیات را باعث تزلزل بنیان و یا تغییر صورت آن بنا بداند از اعطاء اجازه خودداری کند و نیز می تواند تقاضا کند که عملیات بر طبق دستور او انجام گرفته مخصوصاً مصالح قدیمی خود بنا یا شبیه به آن در ترمیمات بکار برده شود و ترمیمات هم طوری تعقیب شود که صورت اولیه بنا محفوظ بماند.

این عملیات که جزئیات آن در اجازه نامه وزارتی تصریح خواهد شد تحت نظر اداره عتیقات صورت خواهد گرفت در صورتی که مالک عملیات شروع شده را ناتمام بگذارد اداره عتیقات موظف خواهد بود بخرج او آنها را بانجام برساند اگر عملیات بر طبق دستوری که در اجازه نامه وزارتی تعیین شده است اجرا نشود اداره عتیقات می تواند مالک را منزم نماید که آنها را برهم زده بنا را

موافق دستور وزارتی تجدید نماید در اینصورت مجازاتهایی که برای صدمه و تخریب آثار ملی در قانون پیش بینی شده متوجه او نخواهد شد .
در صورتی که وزیر معارف مقتضی بداند دولت می تواند عملیات انجام شده خود را برهم زده آنها را بخرج مالک تجدید نماید .
ماده نهم - برای حفاظت آثار و امکنه ملی که از نظر تاریخ ایران حائز اهمیت مخصوص باشد ممکن است در مجاورت آنها مناطقی تعیین شود که در آن ساختن و غرس اشجار و کشتن حفرها و احداث قبرستانها ممنوع باشد .
در هر مورد تعیین شرایط برقراری اینگونه مناطق ممنوعه و مبلغی را که برای جبران خسارت ممکن است به اشخاص ذینفع داده شود با وزیر معارف خواهد بود .
ماده دهم - اعمال زیر اکیداً ممنوع است :
۱ - خراب کردن یا صدمه رساندن به آثار ملی و دستورداشتن روی آنها را باندود یا نقوش و رسم کردن صور و خطوط بر آنها .
۲ - اجرای عملیاتی در مجاورت ابنیه ثبت شده در فهرست که صدمه به استحکام یا بصورت آنها وارد آورد .
۳ - تصرف و خرید و فروش مصالحی که تعلق بابنیه ثبت شده در فهرست داشته یا دارد بدون اجازه وزارت معارف . هر کس که یکی از این جرائم را مرتکب شود در پیشگاه محاکم قضائی حاضر و محکوم بدادن جریمه از پنجاه الی هزار تومان خواهد شد و باضافه ممکن است میزان خسارات وارده به آثار و ابنیه ملی از او مطالبه شود .
ماده یازدهم - حفاظت آثار ملی غیر منقول که از بلاد و قصبات و قراء دور باشد بعهده مأمورین مخصوص دائمی محول خواهد گردید .
در مورد آثار ملی غیر منقول که در داخل یا نزدیکی بلاد و قصبات و قراء واقع باشد و دارای مستحفظ نباشد وزارت معارف می تواند در ضمن حکم به ثبت بناه بلدییه محل را موظف به محافظت آن بنماید اداره بلدییه و سائلی را که مقتضی می داند به مسؤلیت رئیس خود انتخاب خواهد نمود .
وزیر معارف در هر مورد طریقه محافظت آثار ملی را بوسیله مأمورین مخصوص بامستحفظین محادی یا بوسیله بلدییه محل تعیین خواهد کرد .
تشخیص مؤثر بودن یا مؤثر نبودن وسائل متخذة با اداره عتیقات میباشد .

فصل دوم - عتیقات منقول

ماده دوازدهم - عتیقات منقولی که از لحاظ تاریخ ملی حائز اهمیت بوده در ایران در تصرف مالکین خصوصی باشد با رعایت مقررات ماده سه قانون در فهرست مخصوصی به ثبت خواهد رسید این فهرست موسوم به فهرست آثار ملی منقول خواهد بود .
عتیقه منقول ممکنست در هر موقع به ثبت فهرست برسد .
نتایج ثبت در تغییر آبادی نسبت به آن مال ثابت و برقرار خواهد بود .
ماده سیزدهم - هر گاه عتیقه منقولی به عنوان آثار ملی به ثبت قطعی رسیده باشد بوسیله که برای پیشنهاد ثبت تنظیم شده است بانضمام متن حکم وزارتی راجع به ثبت آن عتیقه تسلیم ضبط آثار ملی می شود .

هر گونه انتقال جدید که بعد از ثبت رخ دهد و بطور کلی هر واقعه که با يك مال ثبت شده مرتبط باشد مفصلاً یادداشت و به تدریج ضمیمه دوسیه خواهد شد .

ماده چهاردهم - برای هر مال منقولی که به ثبت فهرست می رسد معرفی نامه در دوسیه توسط اداره عتیقات تنظیم خواهد شد که حاوی يك یا چند قطعه عکس بوده و حتی الامکان منشاء آن مال و کیفیت اکتشاف آن را تعیین نماید یکی از آن نسخ در ضبط آثار ملی نگاهداری شده و نسخه دیگر مجاناً بمالك مال داده خواهد شد و این نسخه در کلیه نقل و انتقالات بایستی همراه باشد.

ماده پانزدهم - عتیقات منقولی را که در فهرست ثبت شده است نمی توان موردهیچگونه تغییر یا مرمت و اصلاح جزئی و کلی قرار داد مگر با اجازه وزیر معارف تحت نظارت اداره عتیقات تخریب یکی از آثار ملی و منقول و عدم رعایت مقررات این ماده بنسبت خسارات وارده مستلزم مجازات خواهد بود .

ماده شانزدهم - مالك هر عتیقه منقولی که ثبت شده باشد اگر بخواهد آن را بفروشد باید وزیر معارف را بوسیله مراسله از قصد خود مطلع سازد. فروش عتیقه فقط در روز بعد از وصول مراسله ممکن است انجام شود هر گاه دولت قصد خود را دائر به تحصیل عتیقه مزبور برای تکمیل مجموعه های ملی در ظرف ده روز از تاریخ وصول مراسله بمالك اطلاع دهد بر سایر خریداران با شرایط مساوی حق تقدم خواهد داشت چنانچه در ظرف مدت مزبور دولت قصد خود را نسبت باتبیاع آن بمالك ابلاغ نکرد از حق تقدم خود صرف نظر کرده است .

در کلیه موارد بد استثناء موردی که خود دولت اکتیاع کننده است بهرنحوی که عتیقه منقول انتقال داده شود بایستی مالك قدیم اسم واقامتگاه مالك جدید را در ظرف ده روز بعد از انتقال به وزارت معارف اطلاع دهد .

هر کس که یکی از آثار ملی منقول را بدون اطلاع وزیر معارف بفروش رساند محکوم باداء جریمه مساوی با قیمت فروش مال خواهد شد دولت می تواند با تأدیه قیمتی که خریدار پرداخته است مالك مال بشود بعلاوه هر گاه ثابت شود که خریدار از ثبت مال در فهرست آثار ملی اطلاع داشته است مشارالیه شریک جرم فروشنده محسوب و بهمان مجازات محکوم خواهد شد مگر اینکه دولت را قبلاً از قصد خود مطلع کرده باشد .

ماده هفدهم - هر کس بر حسب اتفاق عتیقات منقولی را بیابد اگر چه در ملک خود او باشد بایستی بلافاصله بوسیله نزدیکترین نماینده اداره معارف و در صورت نبودن آن به توسط مأمورین مالیه به وزارت معارف اطلاع دهد پس از معاینه اشیاء توسط اداره عتیقات نصف آنها و بالنصف قیمت تجاری آنها که توسط اهل خبره تعیین خواهد شد به یابنده آن داده میشود .

دولت مختار است نصف دیگر اشیاء را تصرف نموده یا به یابنده آن مسترد دارد .

فصل سوم - حفاری

ماده هیجدهم - حق حفر اراضی برای بدست آوردن عتیقات منحصرأ متعلق به دولت است.

ماده نوزدهم - دولت می تواند از حق خود شخصاً استفاده نموده به توسط اداره عتیقات اقدام به حفاری کند یا موقتاً حق خود را بموجب اجازه نامه مخصوص باشخاص یا مؤسسات ملی دیگری واگذار نماید .

ماده بیستم - دولت حق دارد توسط اداره عتیقات در هر مکانی که لازم دید اقداماتی برای تحقیق از وجود و کیفیت و تاریخ آثار قدیمه بعمل آورد .

ماده بیست و دوم - اجازه حفاری در مکانی که در فهرست آثار ملی ثبت شده است فقط به مؤسسات علمی آن هم از طرف هیئت وزراء داده خواهد شد. اجازه حفاری در اماکنی که در فهرست آثار ملی ثبت نشده از طرف وزیر معارف داده خواهد شد هیچگونه حفر تجارتي در امکنه یا در ابنه که در فهرست آثار ملی ثبت شده است ممکن نخواهد بود.

ماده بیست و سوم - تقاضا نامه اجازه حفاری باید تقدیم وزیر معارف شده و شامل نکات ذیل باشد:

۱ - اسم - نام خانوادگی - سمت و محل اقامت و ملیت تقاضا کننده و اگر تقاضا برای مؤسسه علمی است اسامی و نام های خانواده و سمت و محل اقامت و ملیت نماینده رسمی آن مؤسسه در ایران و متخصص یا متخصصین که مأمور اجرای حفاری هستند.

۲ - تصریح اسم و موقعیت و حدود مکان یا امکنه که می خواهند در آنجا حفاری کنند بصیغه نقشه یا طرح آن.

۳ - توضیح منظور حفاری و پروگرام عملیات آن.

ماده بیست و چهارم - اجازه نامه برای يك یا چند مکان و يك یا چند سال داده خواهد شد، مدتی که در طرف آن اجازه نامه معین خواهد بود و محل هایی که حفاری در آنجا ممکن است انجام گیرد با حدود آن در اجازه نامه ذکر خواهد شد علاوه بر این وزیر معارف می تواند شرایط فنی دیگر را که مصلحت بداند در اجازه نامه قید و به حفر تحمیل کند.

ماده بیست و پنجم - در ملك خصوصی وقتی می توان اقدام به حفر نمود که حفر علاوه بر اجازه نامه دولت از طرف مالك زمین هم تحصیل اجازه کرده باشد ولیکن مالك زمینی که در فهرست آثار ملی ثبت شده و یا مکانی که بعد از تحقیقات مقدماتی بایستی در فهرست مزیور به ثبت برسد حق ندارد از دادن اجازه خودداری کند بلکه فقط می تواند خسارتي را که برای ملك وارد میشود مطالبه کند علاوه بر نصف اجرت المثل زمینی که مالك بواسطه حفر از استفاده آن محروم می شود و همچنین مخارجی که بعد از حفاری برای اعاده زمین بحالت اولیه باید نمود.

ماده بیست و ششم - محل حفاری ممکن است در هر موقع توسط رئیس عتیقات یا هر شخص صالحی که از طرف او معین شده باشد بازدید گردد اشیاء مکتشفه در صورت تقاضای مشارالیه باید به او ارائه شود علاوه حفر بایستی حضور یک نفر نماینده اداره عتیقات را در هر يك از محل های حفاری قبول نماید.

ماده بیست و هفتم - صاحب اجازه حفاری ملزم است که لا اقل سالی شصت روز هر يك از ماده بیست و هفتم - محافظت محل حفر بعهدہ صاحب اجازه حفاری است.

محل هایی که به او اجازه داده شده است به عملیات حفاری پردازد مگر اینکه در کمتر از این مدت عمل حفر به اتمام برسد.

ماده بیست و نهم - هر گونه عملیاتی که باعث تضییع و خسارت عتیقات مکتشفه باشد ممنوع است.

ماده سی ام - در صورتی که دولت بصاحب اجازه اختیار بدهد که عتیقه غیر منقولی را موقتاً تغییر مکان دهد بر گرداندن به مکان اول و نصب بوضع سابق بعهدہ مشارالیه خواهد بود و همچنین صاحب اجازه ملزم است که پس از اتمام هر دوره عملیات جاهایی را که برای عملیات امتحانیه خود حفر کرده است پر کرده و استخوانها و بقایای دیگری را که منظره آن ممکن است برای عابرین زننده باشد زیر زمین چال کند.

ماده سی و یکم - عتیقاتی که در ضمن حفاری قانونی تجاری و علمی در يك مکان و يك موسم حفاری یافت شده است بهتر است ذیل بین دولت و حفر تقسیم خواهد شد بدو دولت از اشیاء

مكتشفه می‌تواند تا ده نفره را انتخاب و تملک نماید و بعد بقیه را بالسویه یا مباحب اجازه حفر تقسیم خواهد کرد.

عتیقات غیر منقول از تقسیم خارج خواهد بود و دولت می‌تواند آنها را تصاحب نماید. اگر عده اشیائی که یافت شده است از ده تجاوز کند و بموجب حقی که دارد همه آنها را برای خود بردارد مخارجی را که حفرکننده متحمل شده است خواهد پرداخت صاحب اجازه حفر در صورتی می‌تواند سهم خود را از عتیقات مکشفه تصاحب کند که اجرت‌المثل را که باید بمالك بدهد تادیه نموده باشد.

تبصره - مقصود از موسم حفاری يك دوره عملیات حفاری است که مدت آن از یکسال تجاوز نکند.

ماده سی و دوم - عتیقاتی که در ضمن حفاری علمی پیدا شده است چون اصولاً جنبه مدارک تاریخی محض را دارد قسمتی از آنکه سهم دولت میشود طبعاً تشکیل مجموعه ملی را داده و ممکن نیست بفروش برسد.

دولت از عتیقاتی که در نتیجه حفر تجاری باو تعلق گرفته است عده‌ای را که برای توسعه مجموعه‌های ملی مفید است برای این منظور کنار گذاشته و بقیه را بهرطور مقتضی می‌داند نقل و انتقال می‌دهد.

ماده سی و سوم - در آخر هر موسم حفاری صاحب اجازه حفر اسناد ذیل را تسلیم ریاست اداره عتیقات خواهد کرد:

- ۱ - نقشه از محل یا محل‌های حفاری با توضیحات راجع بوضع ابنیه و اشیاء مهمه مکشفه.
- ۲ - صورتی از کلیه ابنیه و اشیاء مکشفه هم از سهم حفاری یا سهم دولت.
- ۳ - راپرت مختصری که شامل تاریخچه عملیات و توضیح نتایج عمده حاصله باشد با اشاره به نقشه و صورت اشیاء.

ماده سی و چهارم - صاحب اجازه حفر و مؤسسات علمی که به آنها نمایندگی داده اند از هر يك از کتب و مقالات منتشره در مجلات و از مجموعه و عکسها و نقشه‌هایی که راجع به نکات جالب توجه و اشیاء مکشفه بطبع رسانده‌اند دو نسخه به اداره عتیقات تسلیم خواهد نمود.

ماده سی و پنجم - در صورت تخلف از اجرای مقررات یکی از مواد سابق الذکر عملیات حفاری ممکن است بموجب تصمیم وزیر معارف تا موقعی که تخلف مزبور بر طرف نگردد معاق شود در صورت تخلف مهم وزیر معارف می‌تواند اجازه نامه حفر را از صاحب آن مسترد دارد.

ماده سی و ششم - هر کس برخلاف مقررات ماده ده قانون و یا ماده هفدهم این نظامنامه اقدام نماید یا بدون اجازه صحیح بحفاری پردازد و یا آنکه عتیقات را بطور قاچاق صادر کند به اداء جریمه از بیست تومان الی دوهزار تومان محکوم خواهد شد و اشیاء مکشفه را دولت توقیف و ضبط خواهد نمود.

ماده سی و هفتم - حفر چاه و کندن اراضی در صورتی که دلیلی نباشد بر اینکه حفرکننده قصد کشف عتیقات داشته جرم محسوب نشده و مستحق مجازاتهای مذکور در ماده قبل نخواهد بود.

فصل چهارم - تجارت عتیقات

ماده سی و هشتم - هر کس مایل باشد تجارت عتیقات را کسب خود قرار دهد بایستی از وزیر معارف تحصیل اجازه نماید وزیر معارف در دادن یا ندادن اجازه مختار است اجازه نامه تجارت

عتیقات فقط متعلق بصاحب اجازه است و قابل انتقال نمی باشد.

ماده سی و نهم - تقاضای تحصیل این اجازه نامه بایستی بعنوان وزیر معارف ارسال شده و حاوی نکات ذیل باشد:

۱ - اسم و نام خانواده و محل اقامت و تابعیت تقاضا کننده.

۲ - تعیین محل تجارتخانه یا تجارتخانه های او.

ماده چهلیم - اجازه نامه تجارت عتیقات بر طبق نمونه که ضمیمه این نظامنامه است، خواهد بود لیکن وزیر معارف می تواند برای تکمیل نظارت نسبت به تجارت عتیقات عنداللزوم عبارت اجازه نامه را تغییر دهد.

ماده چهل و یکم - عتیقاتی که تجارت آن مجاز است بقرار ذیل میباشد.

۱ - مصالحی که به آثار غیر منقول ملی تعلق دارد یا سابقاً به آنها تعلق داشته بشرط آنکه تجارت از طرف وزیر معارف اجازه داده شده باشد.

۲ - عتیقاتی که در موقع تصویب قانون حفظ آثار عتیقه بطریق مجاز بدست آمده و در معرض خرید و فروش می باشد.

۳ - عتیقاتی که بر حسب اتفاق یافت شده و بر طبق مقررات ماده ۱۰ قانون و ماده ۱۷ این نظامنامه تعلق به یابنده آن دارد.

۴ - عتیقاتی که دولت در ضمن حفاریهایی که خود انجام داده است بدست آورده و ضبط آنها را برای توسعه مجموعه های ملی لازم ندانسته در معرض تجارت گذاشته است.

۵ - سهم صاحب اجازه حفر از عتیقاتی که در ضمن حفاری تجارتي کشف شده است.

۶ - عتیقاتی که نتیجه حفر تجارتي عاید دولت شده و از طرف او بفروش میرسد.

۷ - عتیقاتی که بفتح دولت بر طبق مواد ۱۶ قانون و مواد ۶-۴۸-۵۰ این نظامنامه ضبط و توقیف شده و از طرف او بمعرض فروش میرسد.

ماده چهل و دوم - هر تاجر عتیقه باید دارای دفتر مخصوص مطابق نمونه مصوب اداره عتیقات باشد و در آن کلیه عتیقاتی را که بیش از ۲۰ تومان قیمت دارند و توسط او خرید و فروش می شود با تاریخ و شماره های ترتیبی ورود و خروج روز بروز قید نماید مشخصات راجع به ابعاد و جنس و رنگ که معرف هویت عتیقات سابق الذکر باشد با اضافه توضیحاتی برساند که آن عتیقات قانوناً می تواند معاملات تجارتي واقع شود در دفتر مزبور ثبت خواهد شد.

قبل از اینکه دفتر مورد استعمال واقع شود کلیه صفحات آن بایستی از طرف مفتش اداره عتیقات امضاء شود.

ماده چهل و سوم - هر گاه تاجر عتیقات در چندین محل مشغول به تجارت باشد انتقال عتیقات از محلی به محل دیگر باید مانند خرید و فروش آن در دفاتر هر دو مؤسسه قید شود.

ماده چهل و چهارم - مفتشین اداره عتیقات می توانند تنها یا به معاونت مأمورین نظمی در هر موقع در تمام قسمتهای محلی که مربوط به تجارت عتیقه است وارد شده و دفاتر خرید و فروش و طرز نگاهداری آنها و مقدار مال التجاره موجود را تفتیش کنند تاجر بایستی وسائل تفتیش را آسان کرده و از دادن توضیحات لازمه خودداری ننماید.

بعد از هر تفتیش مأمور اداره عتیقات دفتر مؤسسه را امضاء خواهد نمود.

ماده چهل و پنجم - اشتغال به تجارت عتیقات بدون اجازه نامه رسمی مثل سایر تخطفات از مقررات این فصل که شرایط تجارت عتیقات را تعیین می کنند به توسط محکمه صالحه مجازات

خواهد شد .

حکمه می تواند استرداد اجازه نامه تجارت عتیقات را عنداللزوم امر دهد .
ماده چهل و هشتم - هر دلال و تاجری که بپهر عنوان در عمل فروش عتیقاتی که در ضمن حفاری غیر قانونی بدست آمده است دخیل بشود شریک جرم حفار محسوب و مثل او قابل تعقیب و مجازات خواهد بود .

ماده چهل و نهم - صدور عتیقات از ایران محتاج با اجازه رسمی وزیر معارف است. تقاضا نامه صدور باید بضمیمه صورتی از عده اشیاء و جنس آنها و محلی که از آنجا بدست آمده و قیمت تجارتی آنها با صندوقها یا بسته هائی که محتوی عتیقات و حاضر برای صدور است بجهت معاینه به اداره عتیقات ارسال گردد .

پس از معاینه همینکه معلوم شد که هیچیک از عتیقات از طریق غیر مجاز بدست نیامده و مورد سوءظن نیست و مقوم دولت قیمتی را که اظهار شده تصدیق نمود آن وقت صندوقها و بسته ها مهیور شده و اجازه خروج آنها در مقابل تأدیبه حق این حق خروجی است که پنج درصد قیمت اشیاء است داده خواهد شد این حق خروجی سرای حقوق گمرکی است .

ماده چهل و هشتم - اگر معاینه اداره عتیقات وجود اشیائی را که از طریق غیر مجاز بدست آمده است معلوم داشت آن اشیاء توقیف و ضبط دولت خواهد شد .

مالکین و صادر کنندگان ممکن است بر طبق قانون عتیقات تعقیب شوند .
اشیاء مورد سوءظن نازمانی که توضحات اقناع کننده در خصوص آنها با اداره عتیقات داده نشده در آن اداره توقیف خواهد ماند .

ماده چهل و نهم - هر گاه بین صادر کننده و مقوم دولت راجع به تعیین قیمت مالی که در شرف صدور است اختلافی پیدا شود حل آن اختلاف بیک نفر حکم مشترک که از طرف ریاست اداره عتیقات و صادر کننده تعیین می شود رجوع خواهد شد .

ماده پنجاهم - هر عتیقه را که به ثبت فهرست آثار ملی رسیده و برای آن اجازه صدور تقاضا شده است دولت می تواند در صورتی که آن را برای توسعه مجموعه های ملی مفید بداند ب قیمتی که از طرف مالک آن اظهار شده است خریداری نماید .

در صورتی که مالک امتناع از فروش نماید اجازه خروج به او داده نخواهد شد .
ماده پنجاه و یکم - هر عتیقه که بخواهند بدون اجازه نامه صحیح از ایران خارج نمایند توقیف و ضبط دولت خواهد شد .

ماده پنجاه و دوم - عتیقات ایرانی که از خارج داخل ایران می شود باید به اداره عتیقات ارائه شود از طرف این اداره بدارندگان تصدیق و رودی داده خواهند شد و در موقعی که بخواهند آن عتیقات را مجدداً از ایران ببرند باید آن تصدیق را ارائه دهند .

اجازه نامه تجارت عتیقات

آقای مجاز است با رعایت شرایط ذیل در داخل ایران به تجارت عتیقات

اشتغال ورزد :

۱ - این اجازه نامه مدت سه سال از تاریخ اعتبار خواهد داشت .

۲ - دارنده اجازه نامه تجارت عتیقات بایستی بدرب مؤسسه خود بخط خوانا جمله

ذیل را بنویسد :